

A tenger és John Smith

„Tudós ugyan nem vagyok, de már iskolásgyerekek sem, s csak azt kívánom tudni, mi az, amit tudtok ti vagy ezek itten, s életem szüntelen veszedelme árán.”
(John Smith)

„mert Smith elmondta olyan prózában, amelyben azóta sem senki, mert egyszerűen övé volt az *elsőség*, úgy, ahogy Kolumbuszé sem, ahogy mondjuk Kolumbusz kormányosáé, csakhogy Smith elmondta, szavakba foglalta”
(Charles Olson: John Smith kapitány)

I

vers arról
hogy márciusban [hét
hónap múltán
gázoltam először tenger
parti fövényben
másfél kilométernyire volt tőlünk
az öböl kövér vadlúdnyi
sirályok
landoltak reggelente
a szomszéd fészker kátránypapír tetején
és a szél
a szél
szüntelen
mégis csak hét hónap múltán
gázoltam először tenger
parti fövényben
[az az első tenger part
október végén
Rhode Islandban sziklás volt inkább
mint az Adria
vagy Anglia déli partja
meg aztán ott kábelhíd
vakító fehér villanás
de azért híd szökkent föl
a szél
a szél
szüntelen
mégis csak hét hónap múltán
márciusban csak márciusban
gázoltam először tenger
parti fövényben
fent Branfordon túl
tíz kilométerre a 95-ösön
északra találtunk végre szabad
strandot

gázoltunk vakító fövényben
 kinyílt szájjal
 messze egymás mögött
 a képen Ika és Clive
 egyszerre lép ki
 egyformán dől
 a szélnek a szélnek
 a hullámtaraj mentén ujjongásra
 nyílt szájjal
 a szélnek ki
 tél burkából

II

másfél kilométernyire volt tőlünk
 az öböl csupa
 raktár olajtartály tartály
 hajó teher hajó autó pálya
 kamion
 autó autó
 kissé kijebb csupa
 magánterület
 Trespassers will be shot [ezt
 Virginiában a birtok
 háborítók lelövetnek a tilosban
 járók a betolakodók
 a szél
 a szél

szüntelen
 mégis csak márciusban
 először a branfordi fövényen
 háttal a szárazföldnek
 gondolhattam John Smithre is
 erről a partról
 ő rajzolta
 az első térképet végig föl
 Kanadáig

[Virginiából
 idelökte Európa hulláma
 tavasz diasztoléja hogy
 Erdélyben befejezte dolgát betört
 utat lött éket a török birtokba
 kerítés elkerítés bekerítés
 ős [öszönös nem esküdt
 ellensége a szél
 a szél

fia trespasser tilosba hágó
 előjogokat háborító

háborúzó is
 ha kell [ingóságai közt
 címerlevél Báthory Zsigmondtól:
 három török fej egy pajzson
 otthon azt hitték

Angliában hazudik Smith smith

ha hagyod
 vezessen
 táruljon rejtezzon ha
 belerévülsz
 sodródsz
 vizein
 lhanyatt fekvő vagy csónak farán ülve
 s meglékeled a tükröt az evezővel
 s magad mögé simítod a felhabzott sebet
 sodródsz
 vizein
 kanyarogsz erdein fától fáig
 vadjainak biccentesz
 míg tovalépdelnek
 néma méltósággal
 rétjein leheveredsz
 míg magadra ocsúdva
 talpra nem ugrasz
 rohansz vissza taposol fűvön cserjén
 fa kérge sebzi fejedet tövis lábadat karodat
 felversz baglyot vaddisznót
 gázolsz nádon sáson át vissza
 magadba
 lenni újra

csónakon lebegve
 fövenyen járva
 ég és víz
 föld és tenger
 határán
 térképet rajzolni emlékezni
 szerelmes kutatásra
 örvényre révületre
 megfutásra
 vissza magad burkába
 emlékezni
 a fövenyen
 magányosan mint John Smith

IV

John Smith magányosan a fövenyen
 az első európai
 amerikai
 e párton
 Új Anglia fövenyén
 Új Anglia
 így nevezte el
 e partot mégis
 [nem „köz” véleményéről kupecekről bér
 firkászokról tisztésekről stallumba
 simuló seggekről
 ítélte meg
 a hazát
 az első európai amerikai e párton
 éppen harmincegy évesen
 a branfordi fövenyen

szüntelen szélben
szélben
Amerika
Anglia Közép-Európa Ázsia
metszésében
Kelet és Nyugat örvényében
John Smith
aki
angol magyar török/rab
tatár/háremhölgy kedvese
indián [hercegnő szerelme
virginiai s leginkább új
angliai john smith
idevetve ő is [ő is bizonyosan
e puszta fövényre
tavasz támadó hullámán
a branfordi fokra [a névtelen fokra
s megállt [a többiek messze elől
megállt
önfeledten
hullámozó
belső békében
atlanti örvény
közepén
világok metszésében
emlékek tengelyében
tengelypillanatban a szüntelen
szélben
szélben
mielőtt indulna tovább
part és hullám
határán
szüntelen

V

szélben
rohantunk önfeledten
a vakító fövényen
puszta tenger parton
[följebb balra kese télvégi zombék
a dagály határán
a hullámtaraj mentén
rohantunk
léptük
a hullámozás táncát
tavasz dagálya
tél apálya mentén
táguló ereinkben a diasztolé lökése
szájunk újjongó zihálásra nyíltan
rohantunk
a földnyelv csúcsáig
és vissza
a hullámtarajok mentén
játszottuk
a hullámozás koreográfiáját

egyre lassabban s a főveny közepén
 félúton vissza
 már céltalan kacagásba, ziháló motyogásba
 fulladva álltunk meg
 míg a touló vér
 tovább lüktette
 a hullámozó táncot
 benső zugainkban
 mi pedig fáradtan magunkba burkolózva
 tavasz emlékébe, szél szagába
 hajtottunk vissza a sztrádán
 odabólintva
 a magukba burkolózó
 gránitszikláknak
 tenger és szél
 konok emlékeinek
 a szétporciózott tengerparton
 autó út raktár tartály autó
 raktár teher autó gyár
 vadonjában
 mert csak a gránitsziklák
 a tenger
 és a szél
 a szél
 olyan ma is, ahogy Smith ismerte
 és a név
 Új Anglia
 melyet ő adott
 smith ki aligha megbízható
 forrás [és persze „nem nagy stilszta”
 mondják a tudósok [tudók?
 [hogy Virginia 370 éves immár
 hogy ők is minduntalan kimondják:
 Új Anglia
 mert aki alkot
 mind gyanús
 annak aki hivatalból fürkész
 vizsgál besorol minősít nézősködik
 karosszékből fordulásból
 mercedesből a nézőség
 formatervezett fészkekből meddő méhéből
 seggre tervezett stallumból
 [mert trespasser az birtok
 csend
 háborító háborgó mind
 a tenger és a szél
 a szél
 szüntelen